

Temabaseret idrætsundervisning – den situationsbestemte metode

I [undervisningsvejledningen](#) som er en del af Faghæftet idræt 2019 findes en beskrivelse af, hvad temabaseret idrætsundervisning er, hvordan man kan arbejde med det, og hvorfor det er godt. I vejledningen beskrives to tilgange til at arbejde med temabaseret idrætsundervisning.

Her beskrives en situationsbestemt metode til at arbejde temabaseret. Det kan ses som en udløber eller nuance af de to tilgange. Metoden forudsætter, at eleverne har arbejdet med et givent tema tidligere i idrætsundervisningen.

Den situationsbestemte metode kan være en fordel at benytte sig af, fordi idrætsundervisning ofte er uforudsigelig. Man planlægger undervisningen, men man kan ikke planlægge, hvordan eleverne reagerer på aktiviteterne. Læringen i idræt sker ofte i situationer, hvor man ikke havde forventet det, fordi der i det strukturerede kaos forekommer uventede situationer. Derfor er det væsentligt at være klar til at handle situationsbestemt og fx trække tråde til et tema. I relation til prøven i idræt, så vil denne tilgang hjælpe eleverne til at tænke temaer ind i flere forskellige indholdsområder og aktiviteter.

For idrætslæreren drejer det om at være klar til at gribe den gode læringssituation, når den opstår og handle aktivt på den.

For at kunne gribe og handle på situationen, kræver det at:

- Idrætslæreren har overskud og mod til at prøve noget som måske er nyt både for lærere og elever.
- Eleverne tidligere er blevet introduceret til temaet, så de har en forståelse og nogle erfaringer med temaet som man kan bygge videre på i situationen.
- Idrætslæreren ser eller hører situationen. Det kræver erfaring, og man har nogle temaer at trække på.
- Idrætslæreren er klar til at ændre lidt på planen og gå ind i situationen, fordi man tror på at situationen vil være givende for elevernes læring.
- Idrætslæreren er klar til at stille eleverne nogle refleksionsspørgsmål om temaet som situationen ligger op til.

Eksempel på situationsbestemt temabaseret idrætsundervisning

Den situationsbestemte metode kan bruges til alle temaer, men herunder følger et eksempel med temaet "Grænser" som fokus. Hvis man har arbejdet med elevernes grænser og både eleverne og idrætslæreren er blevet bevidste om temaet, så forekommer der mange situationer i løbet af en idrætslektion eller en idrætsaktivitet, hvor en eller flere elever vandrer på en grænse fysisk, mentalt eller socialt.

Herunder beskrives et eksempel fra en undervisning med 6. klasseelever.

To 6. klasser står sammen i en stor rundkreds i hallen. De skal varme op, inden de skal arbejde med nogle boldbasisaktiviteter. På skift skal eleverne løbe ind i centrum af rundkredsen og vise en kropslig opvarmningsøvelse som klassekammeraterne i rundkredsen derefter skal kopiere i ca.

10 sekunder. Underviseren (Peter) starter og herefter følger tre elever uden problemer, men den fjerde i rækken kigger ned i gulvet og bliver stående. Peter griber situationen og går hen til eleven (Maria) for at anerkende hende i situationen.

Peter: "Dit kropssprog viser mig, at du ikke har lyst til at vise en øvelse. Er det rigtigt?". "Ja, svarer Maria". Peter: "Okay, hvad er det, der gør, at du ikke har lyst?". Maria: "Jeg synes, det er ubehageligt at stå over for så mange, og jeg kan ikke finde på noget". Peter: "Okay, det er helt i orden". Er det bedre, hvis jeg stiller mig her ved siden af dig, og vi gør det sammen?". "Ja, svarer Maria". Peter og Maria aftaler en øvelse som de laver sammen.

Yderligere tre elever har ikke lyst til at gå ind i rundkredsen og vise en øvelse. Peter gentager samme procedure som ovenfor beskrevet. Efter opvarmningen afrunder Peter ved kort at minde eleverne om, at de tidligere har arbejdet med temaet grænser. Peter: "Der var nogle gode eksempler på, hvordan nogle af jer vandrede på deres sociale grænse. Som vi har talt om tidligere, så er det helt okay, at sige nej. Men I skal være klar til at arbejde med jeres grænser, fordi det udvikler jer. Det var I også - det var rigtig flot. Peter fortsætter: "Gå sammen med den I står ved siden af, og tal i et minut om, hvordan vi næste gang kan gøre det mere trygt for alle at gå ind i rundkredsen og vise en øvelse". Eleverne kommer med flere gode svar. Blandt andet at de næste gang sammen to og to eller stille sig i to eller tre rundkredse, så der ikke er så mange der kigger.

Peter havde på forhånd ikke tænkt over at temaet "Grænser" skulle blive aktuelt, men nogle elever reagerede uventet på opvarmningen. Peter greb situationen, fordi han kunne se et læringspotentiale for eleverne. Eleverne havde tidligere haft et forløb om grænser, så de kunne hurtigt relatere til det. Det er værd at bemærke, at der i situationen er læringspotentiale for alle eleverne. De elever som havde det fint med øvelsen lærer at nogle af deres klassekammerater har andre grænser end dem selv, og at det fuldt ud accepteret at sige fra, men at man skal være villig til at udvikle sig. De elever som følte sig utrygge lærte, at det er helt okay, at sige fra, at de har en idrætslærer der accepterer det, men samtidig gerne vil hjælpe dem med at udvikle sig på det punkt.